

Programi cjeloživotnog obrazovanja u visokom obrazovanju

dr. sc. Josipa Dragičević

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Sektor za razvoj visokog obrazovanja

7. svibnja 2025.

Uvod

- cjeloživotno obrazovanje obuhvaća programe koji se organiziraju radi stjecanja znanja, vještina i kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe te potrebe tržišta rada, a koji nisu studiji
- pružanje programa cjeloživotnog obrazovanja nije novost u obrazovnim sustavima
- na europskoj razini novi pristup cjeloživotnom obrazovanju, koji uvodi pojam „mikrokvalifikacija“; usko vezan za tržište rada (prekvalifikacija i usavršavanje radne snage na brži i fleksibilniji način)
- istodobno izrada smjernica i alata koje se razvijaju da bi se poboljšala kvaliteta, prepoznatljivost, prenosivost, relevantnost i upotreba mikrokvalifikacija
- hrvatski zakonodavni okvir ne prepoznaje pojam mikrokvalifikacija već koristi termin „cjeloživotno učenje“

Zakonodavni okvir

- Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti („Narodne novine“, br. 119/2022)
- Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti („Narodne novine“, br. 151/2022)
- Uputa za izradu, usklađivanje i odobravanje obrazovnih programa visokih učilišta na razini visokog obrazovanja za potrebe financiranja putem vaučera sredstvima iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. (2022.)

Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti

- visoko obrazovanje u RH temelji se, među ostalim, na konceptu cjeloživotnog učenja (čl. 2, st. 2, toč. 6)
- Visoka učilišta mogu ustrojiti programe stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja kojima se stječu kompetencije usklađene sa standardom zanimanja ili skupom kompetencija i standardom kvalifikacije ili skupom ishoda učenja iz Registra Hrvatskog kvalifikacijskog okvira te razlikovne obveze studenata za potrebe promjene studija odnosno upisa na studij, dovršetka ranije započetog studija i priznavanja kompetencija stečenih izvan studija, a koje su uvjet za upis na studij. Program stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja ne smatra se studijem, a može se financirati putem vaučera u svrhu pristupa tržištu rada. (čl. 57, st. 6)

Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti

- U postupku inicijalne akreditacije visokog učilišta obvezno se provodi akreditacija studija i akreditacija obrazovnih programa koji se ne smatraju studijem, a kojima se stječu djelomične kvalifikacije u skladu s ovim Zakonom. (čl. 13, st. 5)

Uputa za izradu, usklađivanje i odobravanje obrazovnih programa visokih učilišta na razini visokog obrazovanja za potrebe financiranja putem vaučera sredstvima iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. (2022.)

- uputa kojom se uređuju izrada obrazovnih programa visokih učilišta na razini visokog obrazovanja u odnosu na njihovo usklađivanje s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom, postupak odobravanja programa te njihov upis u Registar Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira
- predmet su programi koji se temelje na načelima cjeloživotnog učenja
- programi se izrađuju u skladu sa standardima skupova ishoda učenja upisanima u Registru Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira
- iako prvotno namijenjena programima koji se financiraju putem vaučera, nakon izmjene Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, vrijedi za sve programe neovisno o izvoru financiranja

Sustav unutarnjeg osiguravanja kvalitete

- stručno vrednovanje u nadležnosti visokog učilišta
- usklađivanje obrazovnih programa sa skupom ili skupovima ishoda učenja upisanima u Registar HKO-a sastavni je dio unutarnjeg sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete te na odgovarajući način podliježe periodičkim postupcima vanjskoga vrednovanja odnosno reakreditacije visokih učilišta
- visoko učilište internim aktom propisuje način izrade i vrednovanja te usklađivanje obrazovnih programa s HKO-om
- za obrazovni program koji je prošao odgovarajući postupak unutarnjeg osiguravanja kvalitete visoko učilište donosi odluku senata sveučilišta, kojom se potvrđuje njegova usklađenost sa skupom, odnosno skupovima ishoda učenja upisanih u Registar HKO-a

Sustav vanjskog osiguravanja kvalitete

- programi prolaze samo **vanjsko formalno vrednovanje**
- visoko učilište navedenu odluku, zajedno s Obrascem za izradu obrazovnog programa usklađenog sa standardima skupova ishoda učenja, dostavlja Agenciji za znanost i visoko obrazovanje radi upisa obrazovnog programa u Registar HKO-a
- Agencija utvrđuje je li obrazovni program izrađen u skladu s Uputom te izdaje visokom učilištu Potvrdu o upisu obrazovnog programa u Registar HKO-a

Nova Uputa

- izrada nove upute za izradu programa cjeloživotnog obrazovanja tijekom 2025.
- manje izmjene
- na temelju povratnih informacija svih dionika, uključujući visoka učilišta

Uloga MZOM-a i visokih učilišta u cjeloživotnom obrazovanju

- iako zakonodavni okvir ne propisuje obvezu izrade programa cjeloživotnog učenja, njihova provedba se snažno potiče na nacionalnoj razini
- MZOM redovito organizira konferencije i radionice
- razvoj i implementacija programa cjeloživotnog učenja u nadležnosti je visokih učilišta
- visoka učilišta kroz svoje interne akte definiraju jasne postupke za izradu, evaluaciju i odobravanje programa cjeloživotnog učenja u skladu s Uputom
- odgovornost za osiguravanje kvalitete ovih programa također leži na visokim učilištima

Važnost programa za visoko učilište

- društvena odgovornost – visoka učilišta aktivno doprinose razvoju društva omogućujući pojedincima stalno usavršavanje i prilagodbu tržištu rada
- povezivanje s gospodarstvom – kroz fleksibilne i tržišno orijentirane programe visoka učilišta jačaju suradnju s gospodarstvom, čime povećavaju svoju relevantnost i utjecaj
- unaprjeđenje konkurentnosti – raznolikom i kvalitetnom ponudom cjeloživotnog učenja visoka učilišta postaju konkurentnija na nacionalnoj i međunarodnoj razini
- dodatan izvor prihoda – programi cjeloživotnog učenja predstavljaju mogućnost za ostvarenje dodatnih prihoda, što doprinosi financijskoj održivosti visokih učilišta
- izgradnja imidža i prepoznatljivosti – aktivna uloga u cjeloživotnom učenju učvršćuje poziciju visokih učilišta kao modernih, otvorenih i društveno relevantnih institucija

Odgovornost visokog učilišta

- normativni okvir – visoko učilište treba imati jasno definirane interne akte (pravilnike, smjernice i postupke) koji uređuju izradu, odobravanje i provedbu programa cjeloživotnog učenja
- organizacijska struktura – potrebno je uspostaviti odgovarajuće tijelo ili radnu skupinu unutar visokog učilišta koja koordinira i prati razvoj programa
- stručni kadar – osiguranje nastavnika i suradnika s relevantnim kompetencijama i iskustvom u području koje program obuhvaća
- materijalni i tehnički uvjeti – pristup suvremenim nastavnim sredstvima, učionicama, laboratorijima, IT infrastrukturi i *online* platformama
- financijska održivost – planiranje financijskih sredstava za razvoj, provedbu i evaluaciju programa, uključujući mogućnosti samofinanciranja
- partnerstva i tržišna analiza – suradnja s poslodavcima i stručnjacima iz prakse te provođenje analiza potreba tržišta rada radi oblikovanja relevantnih i primjenjivih programa
- pristupačnost i fleksibilnost – prilagodba sadržaja, trajanja i načina izvođenja programa različitim ciljnim skupinama, uključujući radno aktivne osobe
- osiguravanje kvalitete – uspostava sustava praćenja i vrednovanja kvalitete programa, uključujući povratne informacije polaznika

Financiranje

- vaučeri MROSP-a u okviru NPOO-a: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike uspostavilo je sustav vaučera za obrazovanje nezaposlenih i zaposlenih osoba u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026.; fokus je na korisniku obrazovanja; detaljnije informacije: <https://vauceri.hzz.hr/>
- provedeni su javni pozivi u okviru darovnice za podršku povezivanju s Europskim kvalifikacijskim okvirom
- daljnje mogućnosti financiranja standarda kvalifikacija i skupova ishoda učenja predviđaju se u sklopu ESF+ projekta

HVALA NA POZORNOSTI!

<https://mzom.gov.hr>

telefon: +385 (1) 4569 000

faks: +385 (1) 4594 301

Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb